

Position paper ROS'en

'We moeten ons opnieuw blijven uitvinden'

Een betere gezondheid voor alle inwoners: dat is al vijftien jaar het ultieme doel van de regionale ondersteuningsstructuren (ROS'en). Met de *position paper* 'Samen werken aan zorg en gezondheid' zetten ze zich opnieuw op de kaart.

TEKST: NOËL HOUBEN

Vijftien ROS'en, samen heel Nederland bestrijkend, spannen zich in voor krachtige eerstelijnszorg die aansluit bij regionale kenmerken en vraagstukken. Ze leggen als onafhankelijke partij verbinding met partners als patiëntenorganisaties, kennisinstituten, andere zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, gemeenten en zorgverzekeraars. Het doel: samenhangende zorg bieden in wijk en regio. Die brede samenwerking is volgens de ROS'en een *must*, want gezondheid zien zij breed. Het gaat niet alleen om de afwezigheid van ziekte, maar ook om vitaliteit, zinvol in het leven staan en mee kunnen doen in de maatschappij.

Door voortdurend te monitoren en analyseren, hebben de ROS'en de populatie van hun werkgebied goed in beeld. Afhankelijk van regionale behoeften fungeren ze als kwartiermaker, adviseur, procesbegeleider, projectleider of programmamanager. Daarnaast vormen de ROS'en een verbindingsschakel tussen de regio en landelijke ontwikkelingen. Zo voeden ze regionale partijen met hun kennis over regelgeving, landelijke (beleids)ontwikkelingen en financiering. Omgekeerd zorgen ze er via het gezamenlijke ROS-netwerk voor dat regionale informatie terecht komt op de landelijke discussietafels. En dit is slechts

een greep uit de activiteiten van de ROS'en, zo maakt de position paper duidelijk.

Juiste Zorg op de Juiste Plek

In de afgelopen vijftien jaar hebben de ROS'en hun bestaansrecht bewezen, meent Patrick Ernst, directeur van de Zuid-Nederlandse ROS Robuust. "In deze periode zijn veel proeftuinen, multidisciplinaire samenwerkingsverbanden en andere mooie initiatieven ontstaan (zie kaders voor twee recente voorbeelden, red.). Maar de ontwikkelingen staan niet stil. Denk voor nu bijvoorbeeld aan De Juiste Zorg op de Juiste Plek, waarvoor wij samen met regionale partners regiobeelden maken. Maar ook aan digitalisering, de krappe arbeidsmarkt voor zorg-

'Er ontstaat een gezamenlijke urgentie om problemen aan te pakken'

medewerkers en intensieve regionale samenwerking: binnen de eerste lijn en met andere partijen. We moeten ons als ROS'en daarom opnieuw blijven uitvinden. De position paper geeft aan wat wij bij voorgenoemde en andere ontwikkelingen kunnen betekenen. Daarnaast merken we dat we weer even onder de aandacht mogen brengen wie wij zijn en wat we kunnen. Zeker op landelijk niveau. Met de position paper doen we dit."

Onafhankelijke positie

Peter Leeftang, MT-lid binnen directie Curatieve Zorg van het ministerie van VWS, onderschrijft de noodzaak hiervan. "Het viel mij op dat de ROS'en soms werden vergeten

REGIOBEELD: KANSRIJKE THEMA'S

Wat zijn actuele thema's en ontwikkelingen rondom (positieve) gezondheid voor inwoners van Zwolle en omgeving? Dat wilde de Regionale Zorg Alliantie (RZA) Zwolle graag weten.

Dit samenwerkingsverband van zorgaanbieders, gemeenten en zorgverzekeraar Zilveren Kruis kan op basis van deze informatie gerichte interventies starten. ROS ProScoop heeft met lokaal en landelijk beschikbare gegevens een regiobeeld ontwikkeld. Het rapport identificeert vier thema's waarop winst valt te boeken: leefstijl (drank, roken, (onder)voeding en beweging), mentale gezondheid (eenzaamheid, angststoornis en depressie), grijze druk (kwetsbare ouderen en chronische aandoeningen) en laaggeletterdheid.

in gesprekken over de toekomst van de zorg. Terwijl in deze tijd alles draait om regionale samenwerking, op basis van gedegen informatie over de kenmerken van die regio. Dit sluit nauw aan op de kernkwaliteiten van de ROS'en."

In de onafhankelijke positie van de ROS'en zit hun grootste kracht, betoogt Leeftang. "Voor financiering zijn ze niet altijd afhankelijk van een opdrachtgever. Ze kunnen hierdoor zelf initiatieven nemen in hun regio en hoeven geen zorgverzekeraar of gemeente tevreden te stellen. Dat komt het draagvlak voor hun onderzoeken en adviezen zeker ten goede." Leeftang merkt op dat nog niet alle ROS'en in staat zijn het volledige aanbod uit de position paper te leveren. "Net zoals de regio's waarin ze opereren, zijn ook de ROS'en onderling verschillend", erkent Ernst. "Vanuit het ROS-netwerk zullen we elkaar ondersteunen en versterken, zodat we overall onze rol kunnen pakken."

Voor alle inwoners

Het bereiken van het ultieme doel van de ROS'en, een betere gezondheid voor alle inwoners, begint bij data,

AANPAK WACHTTIJDEN GGZ

Mensen die geestelijke gezondheidszorg nodig hebben, krijgen vaak te maken met lange wachttijden. Ggz-instellingen in Rotterdam-Rijnmond zijn onder begeleiding van ROS ZorgImpuls begonnen met een transfertafel om hier iets tegen te doen.

Aan de transfertafel geven zij elkaar inzicht in de zorgvragen van mensen die op hun wachtlijsten staan. Ze bekijken vervolgens of een andere zorginstelling deze cliënten sneller kan helpen met passende zorg. Cliënten beslissen uiteindelijk zelf of ze gebruikmaken van deze mogelijkheid of wachten op een plek bij de instelling waar ze zich hadden aangemeld.

stelt Ernst. "Wij bundelen lokale informatie van GGD'en, huisartsenpraktijken en ziekenhuizen met landelijk beschikbare gegevens van bijvoorbeeld het CBS en RIVM. Daar komen per regio of zelfs per wijk specifieke aandachtspunten uit voort. In Oost-Nederland, Zuid-Limburg en Zeeland zijn bijvoorbeeld vergrijzing en een gebrek aan huisartsen een probleem. In Rotterdam hebben de geboortezorg en de acute zorg weer aandacht nodig. Deze data bespreken we met en toetsen we aan de eigen ervaringen van partijen in de regio. Zo ontstaat een gezamenlijke urgentie om problemen aan te pakken met doelgerichte verbeteringen en innovaties. De partijen krijgen ook meer inzicht in elkaars werkwijzen en sterke en zwakke punten. Het resultaat van de interventies brengen we later in beeld met effectmetingen. Op deze manier kunnen we iets betekenen voor iedereen die dat nodig heeft." <<

Meer weten over ROS'en en position paper? Kijk op <https://www.de-eerstelijns.nl/dossier/de-dossiers-bij-de-eerstelijns-5-2020/>.